

LA PATRIA CATALANA.

REVISTA DE LITERATURA, CIENCIAS, ARTS E INTERESSOS LOCALS.

SURTIRÁ DOS VEGADAS AL MES.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: trimestre. . rals 6.
Fora » » » 6y 1/2.
Un número sol. . . » 1.

ADVERTENCIA.

No 's publicará cap escrit sense la firma del autor com tampoch se retornarán los originals que no 's inserten.

PUNTS DE SUBSCRIPCIÓ.

VALLS: Administració carrer de Baldrich, 16, cantonada.
BARCELONA: Teixidó y Parera, Pl. 6.

ANY I.

VALLS 21 OCTUBRE DE 1880.

NÚM. 1.

NOSTRE PROPÓSIT.

Moltas vegadas havia passat per nostre imaginació l' idea de publicar una revista, pero sempre 'ns trobavam rodejats de un sens fí de inconvenients que 'ns feyan desistír de la nostra empresa. Mes, avuy, alentats de nou, creyem haver vensut las dificultats que pugen presentarse.

Generalment al donarse á llum pública qualsevol publicació, vá precehida d' un programa encomiástich que la major part de las vegadas no pot cumplirse. Nosaltres, l' únich compromís q' anem á contraureur devant lo públich es que *las ideas esposadas en la revista serán sempre las del progrés moral y material en bé de nostre estimada Catalunya*, com també farem los medis de no esser víctimas de especulacions ni ambicions personals.

Desd' aquet primer número las columnas de LA PATRIA CATALANA quedan á disposició de tothom, mentres que llurs composicions tingan interés y estiguen escritas en deguda forma.

Avuy aquesta publicació es simple llavó tirada al camp de la patria. Si las circuns-

tancias li son propicias, potser germini y prompte la vejem convertirse en arbre, y, si així es ¡Deu fassa que llurs fruits sian agradosos á nostra terra!

Vestida á la catalana y adornada ab brots de romaní y espígol, tenim lo gust de presentarla al públich.

Si nostre humil publicació logra ser ben acullida, y las ideas en ella espresadas fecundan en pró de la terra que 'ns ha vist náixer, per nosaltres, la satisfacció será complerta, pus, es lo desitj á que sols aspira

LA REDACCIÓ.

SALUTACIÓ.

LA PATRIA CATALANA saluda á la premsa en general y en particular á 'ls nostres germans d' ideas que tan bons fruits han reportat y reportan á Catalunya.

VALLS, SA IMPORTANCIA PASSADA, PRESENT Y VENIDERA.

Al posar ma á la ploma per empendrer nostra tarea en la coloboració del periódich LA PATRIA CATALANA, baix cap punt de vista podem creurernos rellevats de la sagrada obligació de dedicar á la hermosa vila de Valls, nostra patria estimada, no sia mes que quatre paraulas de verdader carinyo y de entusiasta simpatia. Just es, si, que destinem un petit espay en estas columnas, com reservat li tenim sempre en nostre cor, á la que un jorn destiná també dins de ella mateixa un lloch ahont reposés nostre bressol, arropantnos y donantnos calor de verdadera mare. Y tal es la predilecció que tenim sempre per la terra que 'ns ha vist naixer, que guarda nostres recorts de noy, nostres ilusions de jove, nostres esperansas de home madur, que 'ns atrevim á dir, que si la gran idea de cosmopolitisme donant mala y torta interpretació á la idea noble y grandiosa de humanitat, que ella enclou, per lo afany de esborrar termes y de fer caurer barreras, volgués esborrar de nostre cor la nostre estimada patria, la nostre predilecta Vila, nos avergonyiriam de tractarnos tan sols ab los que 's diguessin cosmopolitas. Y rahó tenim per estar tant enamorats de aquesta plana benehida, de aquest pomét de flors, de aquestos torrents y fontanas, de aquestos colls y serrats, de aquestas hortas y vegas, de aquestos boscos y rostolls. Rahó sobrada tenim per entonar un cántich á aquesta hermosa posició topográfica, á aquest saludable clime, á aquest fresch oreig y encara mes frescas ayguas, á aquest verdor etern y fertilitat admirable, á aquest niu de tórtolas situat en l' extrem de la Y grega que forman los dos torrents que la rodeijan, al juntarse per la part del Sud, així com á la activitat, honradés y esperit de independencia que ha distingit sempre á sos habitants.

Y bé; ¿qué fou donchs en lo antich aquesta tan ensalsada vila de Valls, qué es avuy dia y qué se espera que sia en lo esdevenidor? Poca cosa podrém dir nosaltres de sa pasada vida é historia. Persona mes autorisada que la nostra, á la que podriam dir desde avuy lo cronista de Valls, se ha proposát, desenterrant pergamins, ferla renaixer de sas cendras com al au fénix, encarregantse de dirnos dintre de poch lo que fou en épocas passadas la nostre vila de Valls. Nosaltres solament direm que fou la patria de nobles com Guillerme de Valls y Farigola, de sabis com Florit y Bofarull, de escriptors com Bruilles y Palau, de artistes com en Pons y Bonifás, de bisbes com en Sitjó y Montserrat, de matemátichs com en Rodon y Comerma y de valents com en Torner, Alaix y Domenge. Dirém que sa importancia histórica está en sa antiguitat, en sos Jurats, en sos Consellers, en sa Universitat, en sos fets notables desde el sigle déu, y en haberla elegit per morada Reys y Arquebisbes; sa importancia agrícola en sa inmensa horta, en sos fértils secans, en sas antiquíssimas resclosas per lo regadiu, en lo cuidadós conreu de sos camps, en sas abundantíssimas ayguas, en sos molts molins, en son clima y en sa situació topográfica; sa importancia mercantil antigua en haver sigut lo llas entre la Conca y la Metròpoli, en la concessió de Mercats y Firas desde 'l sigle dotse, en los infinits privilegis que 'ls Reys de Aragó concediren á aquestas firas y retorns, en sas transaccions en fustas, fruits y bestia llanal, en las industrias de perayres y blanquers, de paños y de teixits, tot lo cual manifestan los antichs gremis, los molts privilegis, los camins vehinals, l' antich Pallol y las espayosas sitjes y casa delmera. Tal fou en sustancia en lo antich aquesta rica vila que ab recursos propis pogué aixecar iglesias tan notables com las que en ella 's contemplan, fer obras com l' Hospital, Casa del Comú y Cuartels y estendrer ponts sobre 'ls infinits torrents que la rodeijan.

¿Y qué es en la actualitat aquesta rica é important població? ¡Ay! gracias al poch

patriotisme de certs homens, nos vejerem fá alguns anys postergats en la qüestió del ferro-carril, que havia de venir de Tarragona á Valls, y desde llavors ha caigut sobre nostra Vila un sens fí de calamitats. Los concorreguts y richs mercats, que aquí 's feyan ab lo Urgell, ab la Conca y ab altres comarcas, especialment en grans y en tot género de cereals, aquella animació fabril que feya acudir á nostre poble tots los dimecres y disaptés als habitants del pobles comarcans; alló que afavoria las transaccions, que donava vida á las tendas, als hostals y á las posadas, desaparegué en un sol dia; aquest dia fou aquell en que se inaugurá lo ferro-carril de Tarragona á Lleyda per Reus y per Montblanch, deixantnos á nosaltres arreconats y fora per complert de la sona de aquell moviment. Casi pot dirse que desde llavors la industria ha anát també decayent, si bé la causa de sa decadencia déu buscarse també en la crissis general perque atravesa la Europa, la cual crissis haurá obligát tal volta á molts fabricants de teixits á la má, á buscar medis de donar sortida á sas industrias, trayent de Valls molta part de fabricació, y portantla á punts ahont podia pagar mes barata la ma de obra. Aquesta necessitat ha portat la miseria á moltas familias y no sé á quin punt arribarem si no 's busca medi de que puga tornar á Valls aquella important fabricació, á satisfacció de patronos y treballadors.

Las blanquerias si be van treballánt també han vist desapareixer aquells fèlissos temps en que 's solia dir que 'ls blanquers tenian las unglas negras y la butxaca blanca. Tampoch hem vist mes ja aquellas pomposas festas de la Minerva en las que los blanquers tiravan, com se sol dir, la casa per la finestra.

Ha decaigút també, participant de la crissis general, lo art de la filatura. Fins los corders y espartenyers han vist decaigudas sas industrias: ¿qui es que usa ja espartenyas poguent anar en carril?

Per altre part los consums han proporcionat un déficit al Municipi, del que difícil-

ment se 'n'alsará. Los articles de primera necessitat se han encarit, gracias sobre tot á la gran estracció de ví y altres especies; tot lo cual fa que en Valls se trobi á faltar aquella proverbial animació y algasara general, que 's notava en festas majors, en carnavals y en altres costums populars.

¿Pero ha de durar per nostra estimada Vila aquest trist estat de cosas? Al pronunciar aquestas paraulas tirem una ullada per la nostra comarca, y una esperansa alegre se pinta en la nostra cara, la esperansa de millors temps per lo esdevenidor. ¿Peró es fundada semblant esperansa? Sens cap dubte: la actividad ha estés sa acció fins á nostras comarca, homens imparcials hanfet justicia á nostres justas aspiracions, y 'l ferro-carril foradant montanyas y aplanant terrenos rallarà nostres camps molt prompte; lo xiulet de la locomotora reanimará prompte aquest cadáver y prompte també respirarém lo benéfich aroma de sos plumaralls de fum: lo ferro-carril de Valls á Vilanova y Barcelona senyalará una nova era per la nostra Vila. Y tant es així, que la sola inauguració y continuació activa dels treballs de dita importantíssima obra ha donat viva animació á la Vila, ha interesát los capitals de sos habitants, los industrials van trahent las telaranyas de sas tendas y fábricas, y fins empresas estrangeras, com la del Gás, fixant los ulls en esta població, proporcionantnos un altre millora important y notable adelanto, qual es la de poder illuminar per medi de aquell fluido nostres carrers y nostres establiments. Y si á dit ferro-carril se anyadeix la realisassió del directe de Valls á Madrid, empalmánt directament també en nostra mateixa Vila ab lo que de aquí anirá á Barcelona, la importancia de Valls será moltíssim mes gran. Nostres productos aumentarán en valor per la baratura de sa trasmissió á pobles llunyans; nostra vila tindrà importancia en la capital de la Monarquia, en la del Principat, en totas parts, dintra y fora de Espanya; nostras industrias tindrán també mes fácil sortida y nostra població tant poch coneguda ó tant calumniada se veurá

visitada pels' estranys, que dexarant aquí
ss ocuarts, despres de fernos justicia. Y si
á aquest progrés y consegüent civilisació
que portará 'l comers, lo renaixement dels
mercats ab la frecuentació y tracte ab los
forasters, si á tot aixó se anyadeix despres
lo major desarrollo de la 1.ª y 2.ª ensenyan-
sa, si se estableix algun banch agrícola y
alguna caixa de ahorros, si 's van armoni-
san las cuestiones entre amos y treballadors,
tancantse las feridas y 'ls odis que obriren
nostres discordias políticas, y totas aquei-
xas milloras son publicadas y espargidas
per tot per un bon Diari local, del cual ja
no podrá prescindir allavoras la població,
haurém alcansat un período de verdadera
felicitat relativa, lo cual podrán encarre-
garse de desarrollar mes y mes nostres fills
y nostres nets.

F.

A VALLVIDRERA.

¡Montanya delitosa, campinya catalana;
la mã de la Natura joyosa t' engalana
ab sas gentils primicias y ab sos mellors tresors;
aquí, de tot s' hi trova, aquí tot trau ufana,
aromas, flors y arbres, bellesas y recorts!

Ets un recó de gloria, posat damunt de l' ona
pera embellir la sempre bonica Barcelona,
que á tos peus jau dormida, com amorós infant;
ets la muralla altiva, que soperba empresona
la encontrada mes bella, mes noble, antiga y gran!

Tas delicias, atrauen á aquells cors que suspiran
per la sublim bellesa, aquells cors que 's inspiran
encara ab l' armonia dels boscos seculars,
y ab tot lo gotx de l' ànima enamorats, admiran
los cantos d' aucells festosos, los rústechs campanars.

Aquí, hi ha vida nova, las pátrias alenadas
exint dels pins y 'ls roures, nodrexen perfumadas
lo cor d' aquells qu' estiman los plahers ignocents;
aquí, tot te hermosura; en exas serraladas
¡los fills de Catalunya, son sempre independents!

Encara s' hi conserva de l' antigó una branca,
encara hi han jayetas ab la caputxa blanca
y fadrinets cantayres, y vells d' alegre cor;
encar la creu Santissima las portaladas tanca,
y enjoya á las finestras, la branqueta de llor.

Las cançons de la terra entonan las fadrinas
en los aplechs y festas; las corrandas divinas
ixen dels llavis dolsos d' enamorats fadrins;
en las ollas florexen rosers y clavellinas,
y adornan las teuladas, llacsos y romanins.

¡Poble de Vallvidrera!; que 'l cel te guarde ufana
ta verdejant primicia, y mon cor te demana
que sigas, are y sempre, senzill, lliure y creyent.
Ets lo guayte que vetillas la terra mes galana,
mirant de nit y dia, los mars de l' Orient.

Pera que jamay minve ton català coratge,
guayta á tos peus á aquesta ensisadora platxa,
que 't durá recorts d' héroes y empresas de gegants;
y mira á las montanyas, batudas per l' oratge,
que son per Catalunya, las torras de titans.

Lo Montserrat altivol y l' Sant Llorens, á l' hora
t' enviaran magnánimes la essencia embriagadora
de pau é independencia; y tu ab tos vents, llavors
tramet exa alenada á aquesta Barcelona,
que sola y anyorada
avuy arrán de l' ona,
¡espera l' auba nova, que durá jorns mellors!

ARTUR MASRIERA Y COLOMER.

Vallvidrera 25 de Juliol 1880.

A 'LS PAGESOS.

La Agricultura es lo sosteniment de la
humanitat lo qual, estimats, lleigidors, fa
que li donem la preferencia al comensar
nostres treballs. En efecte, ¿quina ciencia
pot oferir á la humanitat la gran varietat
de productes que continuament 'ns propor-
ciona l' agricultura? ¿com s' ho faria la mu-
nió d' industrias tan variadas per los medis
que emplea com per la varietat d' artefac-
tes obtingut per aquells, si no fossen las
primeras materias, fillas totas de la agri-
cultura, de aqueix art que tant 'ns acerca
á Deu? Y l' comers, ¿com podria existir si
no fós l' agricultura? No necessita demos-
tració 'l que, sense la cosa que 's compra
y 's ven, lo comers seria sols un ideal que
may podria posarse 'n práctica. Donchs bé,

¿hi ha per ventura alguna cosa que pugue esser objecte de comers y no sigue filla de la terra? Tampoch aixó admét cap classe de dubte y per lo mateix creyem que no 'ns debem entretenir demostrant lo que es evident.

Si l'importancia de l'agricultura es tan coneguda ¿cóm es donchs que en nostre país está tan atrassada? Aquest es un problema que, pera resoldrer 'l se necesita una ploma mes ben trempada que la nostra. Nosaltres no tenim, no podem tenir la pretensió de trobar la resolució de un problema tan difícil, però ab tot y aixó 'ns atrevirem á donar las rahons que alcanza la nostra curta inteligencia.

La gent mes senzilla de la societat, la gent de instrucció mes limitada, de costums mes morigeradas y de menos aspiracions, vanitat y necessitats es la clase agricultora. Y aquesta clase poch instruida, que no té vicis, que no té aspiracions, ni vanitat, ni necessitats es la que proporciona per conducto de la industria y del comers á la societat los medis de enriqueirse satisfent aixís las seuas aspiracions y hasta los seus caprixos; las sustancias y materias de luxo, per no dir supérfluas, ab que l' home regala lo seu paladar y cos; los alimentos, tan vegetals com animals, y demés objectes pera provehir totas las necessitats de la vida. Y aquestos serveis que fá l' agricultor á la societat en general los hi fá per tot arreu, en totas las parts del mon si bé en unas naciones mes que en altres, lo qual dependeix en primer lloch de las calitats dels terrenos y de las circunstancias climatéricas del país y en segon lloch del grau de instrucció y adelantos en que 's troba lo pagés; dependent aquesta circunstancia, part del mateix pagés y part del cuidado en que 's miran los gobernants los intereses que 'ls hi son confiats.

En Catalunya, si bé los agricultors no son dels mes atrassats, tampoch son dels que van al devan del progrés, faltantlos molt per arribar en coneixements agricols á la altura de Fransa, Inglaterra, Bélgica y Alemania. Aquí l' agricultor no solament está

faltat de coneixements de Geología, Botánica, Física, Química, Geografia, Matemáticas, Zoología y altres, tots ausiliars de l' Agricultura; sinó que 's pot dir que en general fins son refractaris á admetre qualsevol consell que 'ls vinga de un home de lletres, no fent mes que seguir una rutina perjudicial en molts cassos pera los seus interessos. Y una de las causas principals que sostenen aquesta rutina es la mania que tenen la major part de propietaris rurals que donan ensenyansa al seus fills, fentlos seguir carreras que fassin esser senyors, com advocats, metjes etc. etc. en lloch de d' ensenyarlos lo que 'ls convé pera los seus interessos. Si 's fés d' aquesta manera, si 'ls ensenyessen Agricultura y Economia Rural se guanyaria molt, perque una innovació atmesa per los propietaris, poch á poch y per la forsa de l' experiencia anirian atmentla los que son simples bracés ó petits propietaris, donant per resultat que l' agricultura adelantaria y ab ella adelantarian també las classes rurals al mateix temps que la nació.

Altre dels medis que al nostre concepte podria donar bons resultats seria popularisar los coneixements agricols per medi d' obretas de poch preu y escritas ab estil senzill al alcans de las inteligencias poch cultivadas. Lo Ministeri de Foment va iniciá las conferencias agrícolas: si ditas conferencias han donat ó no resultats lo país ho sab prou bé. De qui es la culpa si 'ls resultats fins are son poch menos que nulos no 'ns hi havem de ficar, per que com aquesta publicació es agena á la política, no voldriam se traduis per política l' ocuparns del govern.

No poguen nosaltres empendrer obras molt importants y desitjan per altre part fer desde nostra humil publicació lo que poguem en bé de nostra estimada Catalunya, oferim publicar una série de articles sobre agricultura, evitant en ells en lo posible parlar en termes científichs á fi de que estiguen al alcans de tothom y procurant donar estudis practichs.

Si logrem ab nostres pobres treballs al-

cansar algun resultat per petit que sigue,
donarem per ben empleat lo temps.

Y.

+ LA FILLOLA DEL FERRER.

I.

Pau Miracle ¡ bon subjecte!
Segons al dir de la gent,
era un home que sabia
treballar bé de ferrer.
Las obras que d' éll sortian
sempre tenian mes preu,
pus, feya feyna de frare
que may se feya malbé.
Era franch, com pochs n' hi hagi,
exemplar en l' honradés,
y d' aquí prové la fama
qu' en lo temps éll obtingué.
Quarantacinch anys tenia,
¡ ho! sí, 'ls tenia, ¡ jo ho crech!
sens tenir cap fill ni filla,
ni muller que d' éll cuidés.

II.

La primera nit del any
mil setcents noranta tres
cobertas de neu estavan
las teuladas y carrers,
y una boyra que tapava
la blanca lluna del cel.
Una nit mes silenciosa
no s' ha vist. Sols lo ferrer
trastajava per sa casa
endressant lo ferro vell.
En una d' eixas estones
que l' home te 'l pensament....
y pensant.... no sab que pensa,
sent soroll en lo carrer,
com si toquessen la porta
de casa seua.... — ¡ Escoltem!
¿ Quí será qu' aquestas horas?...
¡ No penso qui podrá ser!

¿ Quina novetat vos guia
á ma casa, bona gent?—
Ningú contesta. A poch rato
determinas lo ferrer;
com un llamp obra la porta,
trau lo llum... ¡ Deu meu que veu!
Una pobre criatura
ficada dintre un cistell.

La confusió s' apodera...
y no sab, no sab que fer.
Quan per fi esclama 'l bon home,
absort, ple de sentiment:
— ¿ Y té entranyas la que llansa
son fruyt al mitj del carrer?—
¡ Desgraciat angel! Ta mare
t' abandona' jo t' alberch.—
Desd' allavors l' orfaneta
té per pare lo ferrer.

III.

Quan tenia la fillola
uns quinze anys, si, menys que mes,
era la mellor del poble.
la fillola del ferrer.
Ponsella de rosa vera...
¡ Blanca com un glob de llet!
D' infant qu' acaba de naixer
pur tenia 'l pensament.
Mil cops lo jovent del poble
li havia fet l' ullet.
La vritat, era bonica
la fillola del ferrer.

IV.

Al comensarse la guerra
del any vuit, contra 'l francés,
va ser un bon fill de casa
Pau Miracle lo ferrer.
Bullia en ell l' entusiasme
y sentia ser tant vell...
No obstant, va fé 'l que podia
per la patria. En poch temps
cambiá lo seu ofici
de ferrer, ab lo d' armer,
Lluytaren, pero la vila
caygué en poder del francés.
Las llágrimas cara avall

rajaban á nostre gent,
veyent que tots los esforços
perduts estavan. — ¡Reneu!
Mala sort Deu nos envia,
deya ab rabia lo ferrer.
— ¡Homes, donas!... Recullume
tot lo ferro que trobeu,
que jo ficat en ma casa
armas blancas vos faré.
Tinch dos mans, ganas no 'n faltan,
altre volta lluytarem,
y si morim per la patria...
¡Deu nos espera en lo cel!

V.

Rumbejava per la vila
en aquell temp un francés;
un cop venia de missa
la fillola, y la vejé.
Li agradá la fillola
y... seguí derrera seu.
Dret al brancal de la porta
contemplava lo ferrer
aquell fet, sols esperava
qu' á sa casa 'ls peus posés.
Així fou, com una fera
s' abrahona sobre d' ell,
y á cops de mall de ma mestre
lo deixá allí terra estés.

VI.

L' ensendemá en la forca,
contemplava 'l poble enter,
lo cadavre de 'n Miracle
que Deu lo tinga en lo cel!

.

La fillola d' aquell dia
no 's vegé mes pel carrer;
á totas horas plorava...
Diu que sortien rosers
quan las llágrimas li queyan
resant al peu de la creu
que guardava las despullas,
las despullas del ferrer.

De sentiment y anyoransa
ella va morí al poch temps.
¡Son cos va quedá en la terra,
mes son esprit volá al cel!

R. ROCA SANS.

CRÓNICA.

Ja es sabut que tots los principis son difícultosos, y per lo tant, ningú se admirará de que se 'm fasse costa amunt comensar á fêr de cronista. No es que yo tinga repugnancia á entrar en lo gremi á que perteneixen tants il·lustres homes axis castellans, com francesos, inglesos, catalans, etc. etc. sino que veig la gran dificultat que hi ha de juntar en un mateix escrit, tantas cosas y tan variadas, que, la mayor part de vegadas tenen tanta relació com la formiga ab las áligas.

Y no solsament me fa frente aqueixa dificultat sinó que n' hi ha un altre que 'm porta encara mes capficat, y es la llibertat de pensament. Escriuré jo senzillament alguna idea de las que no tenen malicia ni sisquera intenció de tenirla, y cualsevol que la lleigeix l' hi dona la gana de veurer lo que no s' hi veu ni jo hi he vist, y aferrantse ab aquell adaji dels vells *pensa mal y no errarás*, comensa á imaginar-se que jo m' estich burlan de cosas ó personas que Deu me 'n guart de tal tentacio, y venen á trobarme demanantme explicacions, satisfaccions y potser alguna cosa mes en reposició de lo que yo no he tocat ni he tingut intenció de ferir gens ni mica.

Dich aixó pera los que sian mal pensats, per los quals voldria sortis una lley que no 'ls deixés pensar tot lo que tampoch se deu haver de pensar. Allavoras al menos la restricció que sofreix l' escriptor estaria compensada per la que sofriria lo lector y mal de molts á tots consola.

Jo 'ls demano que en totas las crónicas de LA PATRIA CATALANA no hi vejin may

res de mal, y sí unicament la narració dels fets ocorreguts esposats de la millor manera pera fer l' escrit agradable als lectors, ab los quals desitjo quedarhi bé y deixarlos contents.

Com desitjo servirlos, agraphiré molt que si á algú l' hi passa alguna cosa que no sia de caracter personal y sia denunciabile al públich se serveixi escriureho baix la séva firma y remetrehó á la Atministració ahont ho trobaré per enterarmen y complaure lo milló que pugue

Crech que basta tot lo dit pera introducció á la crónica de avuy, y per lo tant, ab lo permís de vostres la comenso.

Los antichs comensavan los seus escrits ab una creu, qu' encara algunas personas aferradas als temps pasats segueixen la tal costum, los moderns (y sobre tot los cronistas, que ab la llengua progresan molt) ja ni posan tres que semblan estrelles, sens dupte porque se 'n donan vergonya de posar creus verdaderas. Si no fos moda posarho aixís ja hi veurien una sola creu porque nosaltres, com á bons cristians, portem la creu y ara molt mes que se 'm possat á periodistas.

Per axó no 'ls sorpendrá que m' ocupi del Excel·lentíssim é Il·lustríssim Sr. Arquebisbe que va venir á fer la visita pastoral, permanesqué non dias entre nosaltres y feu compliment á tots com á bon catalá.

Sembla que las ayguas de Valls van probarli molt de lo que 'ns alegrem. En cambi los feligresos de Sant Antoni que 'l visitaren en comissió per demanarli trasladés la parroquial á Sant Francisco, sembla no quedaren gaire contents.

L' iglesia de Sant Francisco és mes gran, mes esbelta y tan céntrica com la parroquial de Sant Antoni, no té l' inconvenient de estar ficada sota una casa, ni lo d' esser devant de un mercat que apareix ferse dintre la nau, te bona plassa al frente per facilitar la entrada y sortida de la gent no sent obstacle pel pas públich de carruatjes lo aturarshi 'l coche dels morts, te millors

campanas per solemnisar las festas, mes ventilació pera los dias de gran solemnitat y altres mes ventatjes que fora llarch nombrar.... pero Sa Il·lustríssima deu tenir los seus motius pera no complaure als partidaris de trasladar la parroquia á Sant Francisco.

Parlem d' altre.

Lo dia 7 del corrent hi hagué en casa-la-Vila una reunió preparatoria pera tractar de solemnisar de una manera digna lo desinari de la Verge de la Candela.

Com pót suposarse no hi faltarán las corresponents lluminarias que per aquella fetxa fins podrán ferse ab lo gas, puig ja están colocadas las canyerias y próxim á acabar-se l' obra.

A proposit de las festas de la Candela. Creyem que per lluir las mes encara fora molt bona idea la celebració de un Certámen, lo cual proposarem ab mes extensió en un altre número.

Las obras del Ferro-carril de Valls á Vilanova y Barcelona van adelantan.

Dias passats s' inaugurá, ab una espléndida festa lo *tunel* de la Falconera. Hi assistiren moltes personas distingidas, entre ellas bastants representants de la premsa, las autoritats de Barcelona, las de Vilanova, etc. etc.

Sentim vivament que las de Valls no 's trobessen allí: segons tenim entés no varen tenir l' honor de ser invitadas.

La semana pasada arribá á Barcelona lo eminent literat, Excel·lentíssim Sr. D. Victor Balaguer, Lo recebiment que se li feu, fou espléndit. Se allotjá en casa del seu nebot Sr. Marin.

Rebi lo distingit escriptor un saludo de LA PATRIA CATALANA, desitjantli al mateix temps una agradable estada al costat de sa familia.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General